

da et Hjerdingaars Dpfigelse. Den sidste Bestemmelse i Paragrafen antager jeg er beregnet paa at forhindre, at Loven skulde komme til at virke tilbage paa bestaaende Retsforhold paa en ubillig Maade. Da jeg saaledes antager, at Affattelsen af § 2 i alle Henseender tilfredsstiller de Diemed, som have foranlediget den, tror jeg at kunne anbefale Loven til det høie Things Vedtagelse.

Da ikke Flere forlangte Ordet, sluttedes Forhandlingen, og man gik til Afstemning, hvorved Lovforslaget (se Tillæg C., Spalte 55—56).

vedtoges enstemmig med 48 Stemmer.

Formanden: Dgsaa denne Sag er nu færdig fra Rigsdagen og bliver at tilstille Conseilspresidenten.

Den sidste Sag paa Dagsordenen var:

Første Behandling af „Forslag til Lov om Jordts Afstaaelse til Dpforløse af Boliger for Husvilde i Kjøbstæderne udenfor Kjøbenhavn.“

(Lovforslaget findes i Tillæg C., Spalte 57—58).

Teszen: Det er maasse ganske betænksomt, at det høie Folkething, samtidig med, at det har negtet Tillægslønninger, selv til de knappest aflagte og mest trængende af Statens Embedsmænd, har beskæftiget sig med Spørgsmaalet om at tilveiebringe Boliger for Husvilde, hvis Antal ganske vist ikke har været meget stort i Kjøbstæderne, men som dog muligvis kunde være derved, at Flere af de uheldigst stillede Embeds- og Bestillingsmænd vilde komme til at konkurrere med den fattigste Del af Befolkningen om de Boliger, hvortil denne alene hidtil har været henvist. Dette erkjender jeg; men jeg tror ved Siden deraf, at de Foranstaltninger, som ere bragte i Forslag, for at raade Bod paa Husvildhed i Kjøbstæderne, eller rettere sagt for at skaffe Boliger til dem, der have Penge til at betale med, ere meget unyttige, og aldeles ikke ville have nogen Virkning. — Jeg veed vel, at dette Lovforslags Indhold stiller sig for Mange som noget meget Eigegyldigt, og jeg vil heller ikke just paasta, at Vedtagelsen af det vil fordolde nogen stor Slæde; men at vedtage Love, som man erkjender ikke ville bringe nogen Nytte, men kun ikke at ville være til Skade, det forekommer mig at være et ikke passende Lovgivningsprincip. Jeg har i Dvrigt ikke den Tro, at dette Lovforslag nogenfinde vil blive benyttet, og jeg antager altsaa, at naar det endelig blev vedtaget saaledes som det foreligger, det da vil gaa i Papirskurven, og at intet Menneske mere vil tænke derpaa; men dette forekommer mig dog heller ikke at være ønskeligt. Jeg har i Dvrigt imod Lovforslaget forstjellige

Erindringer, som jeg kortelig skal gjøre Rede for. For det Første forekommer det mig, at det er uheldigt, at dette Lovforslag vil fremkalde den Misforstaaelse, at der derved fra Lovgivningsmagtens Side er ifet noget til Fordel for den Fattige, den mindre gunstig stillede Del af Befolkningen. Medens der i vore Tider, hvor Spørgsmaalet om Arbejderbefolkningens Nød og Trang jo med Rette maa fremkalde mange Overveelser, daglig ses, at national-økonomiske Kvælsalvere fremkomme med det ene Middel vilbere end det andet til at raade Bod paa disse Under, hvortil Rilden naturligvis ligger langt dybere, end at den af Nationaløkonomer kan opbores og udrenses, og hvor man i alt Fald befinder sig paa et Omraade, som saaledes er i ethvert enkelt Menneskes eget Cie, at ingen Expropriation der kan finde Sted, og at det heller ikke betydeligt vil kunne paavirkes af Andres Indflydelse, saa forekommer det mig urigtigt, at Lovgivningsmagten er med til at paavise et Middel mod dette sociale Onde, som Alle erkjende virkelig ikke indeholder noget brugeligt Middel derimod. Men foruden at Lovforslaget saaledes fremkalder en ikke ganske usfadelig Misforstaaelse, hviler det paa en fuldstændig Misforstaaelse af de faktiske Forhold og af de Grunde, som have fremkaldt Loven af 4de Juli 1850 for Landets Vedkommende. En tidligere Lov, den provisoriske Lov af Mai 1848 — det er nok den første provisoriske Lov, som her i Landet er bleven givet — blev udstedt paa Grund af, at den Bestemmelse, som var givet ved Circulairet af 24de September 1805, og hvorved Kommunerne paa Landet vare paalagte den Forpligtelse at skaffe Husly til Folk, der kom til Sognet, og som kunde betale en passende Husleie, ikke blev efterkommet og flere Steder vakte megen Modstand i Sognene. Den kunde paa mange Steder ikke opfyldes paa Grund af det Fæsteband, der hieldede paa Jorden, og paa Grund af, at det var forbudt Fæsterne at tage Indrister til Hus. Efterhaanden som Fattighylden steg, var der derhos mange Steder paa Landet, hvor der blev indgaaet Association imellem Sognets Beddere med den indbyrdes Forpligtelse ikke at modtage saadanne Familier til Hus, om hvilke man kunde berygte, at de en Gang med Tiden kunde finde Fattighæsenet til Byrde. Da der saaledes paa Grund heraf fremkom det Tilfælde i enkelte Egne, at man fuldkommen asspærrede Sognet fra Tilflytning af stiftelige, men uformuende Familier, fandt Lovgivningsmagten det nødvendigt at gribe ind og at tilintetgjøre den Indflydningsgrund, at der ikke kunde staffles Boliger eller Byggegrund, som der af Sognene blev opstillet for, at de ikke opfyldte den Forpligtelse, som paahvilede dem til at skaffe Husly, idet Lovgivningsmagten sagde: Nu give vi Oder Ret til at expropriere Grund for at kunne skaffe det Husly, som I ere pligtige til at tilveiebringe, og altsaa have I ikke denne